

VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV: PACIENTI MAJÚ PRÁVO NA ÚHRADU LIEČBY DOSTUPNEJ V EÚ, AJ KEĎ NIE JE NA SLOVENSKU KATEGORIZOVANÁ

Bratislava 30. septembra 2026

Verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský upozorňuje na aplikačné otázky súvisiace s úhradou cezhraničnej zdravotnej starostlivosti pre pacientov, ktorých liečba nie je v Slovenskej republike dostupná alebo kategorizovaná.

Pôsobnosť verejného ochrancu práv sa vzťahuje na prípady, keď existuje podozrenie, že orgán verejnej moci zasiahol do základných práv. Poskytnutie právneho poradenstva však nie je jeho kompetenciou.

Právo na zdravotnú starostlivosť a úloha práva EÚ

Ústava Slovenskej republiky garantuje každému právo na ochranu zdravia a bezplatnú zdravotnú starostlivosť na základe verejného zdravotného poistenia. Toto právo však nemá absolútnu povahu a jeho uplatnenie sa riadi vnútroštátnymi zákonmi. Zároveň platí, že vnútroštátna úprava musí rešpektovať právo Európskej únie, ktoré má podľa Ústavy SR prednosť pred vnútroštátnymi zákonmi.

V prípade cezhraničnej zdravotnej starostlivosti je dôležité, že zdravotnícke služby sú považované za služby podľa Zmluvy o fungovaní Európskej únie a podliehajú pravidlám voľného pohybu služieb. Súdny dvor EÚ vo svojej judikatúre potvrdil, že odmietnutie úhrady liečby v inom členskom štáte z dôvodu, že liečba nie je dostupná doma, môže predstavovať neprimeranú prekážku voľného pohybu služieb.

Význam judikatúry a legislatívy

Judikatúra Súdneho dvora EÚ, vrátane rozsudku vo veci C-173/09, zdôrazňuje, že členské štáty nemôžu automaticky odmietajú predchádzajúci súhlas či úhradu plánovanej cezhraničnej zdravotnej starostlivosti len preto, že liečba sa v domácom systéme neuskutočňuje. Kľúčové je posúdenie, či ide o zdravotnú starostlivosť, ktorá patrí do rozsahu liečby hradených z verejného zdravotného poistenia, pričom rozhodnutie musí byť odborné, objektívne a nediskriminačné.

„Pacienti nemôžu byť odmietaní len preto, že konkrétna liečebná metóda sa na Slovensku nevykonáva. Právna úprava počíta so situáciou, že liečba nie je dostupná doma, a je povinnosťou poisťovní posúdiť žiadosť objektívne a odborným spôsobom,“ hovorí verejný ochranca práv.

Verejný ochranca práv zdôrazňuje, že tieto podmienky musia byť v aplikačnej praxi hodnotené v súlade s právom EÚ a nie formalisticky cez kategorizáciu lieku či výkonu. Ak vnútroštátny systém hradí liečbu ochorenia ako takú, nemožno odmietnuť modernú liečebnú metódu len z dôvodu jej nedostupnosti na Slovensku.

Zdravotná starostlivosť mimo EÚ

Pre pacientov, ktorí hľadajú liečbu mimo EÚ, platia odlišné pravidlá a tieto otázky sú riešené samostatne. Verejný ochranca práv vydal k tejto problematike samostatnú tlačovú správu a odporúča pacientom konzultovať konkrétne prípady priamo s poisťovňou.

„Právo pacienta na potrebnú liečbu v zahraničí nesmie byť obmedzované administratívnymi alebo formalistickými dôvodmi. Apelujem na zdravotné poisťovne, aby pri úhrade cezhraničnej zdravotnej starostlivosti rešpektovali právo Európskej únie, ktorým je Slovenská republika viazaná,“ dodáva Róbert Dobrovodský, verejný ochranca práv.

Súvisiace tlačové správy:

<https://vop.gov.sk/wp-content/uploads/2026/01/Tlacova-sprava-VOP-12.-01.-2026.pdf>

<https://vop.gov.sk/pomohli-sme-tehotnej-slovenke-v-zahranici-na-co-mysliet-pri-vybavovani-liecby-v-cudzine/>